

Hoogbegaafdheidsplan

- Meer- en (hoog)begaafde leerlingen -

o.b.s de Wezeboom
Oosteinde

Inhoudsopgave

Inleiding

Visie op talentontwikkeling

Definitie meer- en (hoog)begaafdheid

Beleid op schoolniveau

Hoogbegaafdheid op o.b.s. de Wezeboom

Hoogbegaafdheidsprotocol SiDi3

Inzet Levelspel en Levelwerk

Beleid op Stichtingsniveau

Plusklas

Aanmeldingsprocedure

Bijlagen

Gebruik Levelboxen

Beleidsplan Wolderwijs

Aanmeldpakket Plusklas

Inleiding

Voor u ligt het hoogbegaafdheidsplan van o.b.s. de Wezeboom.

Kinderen met een voorsprong vragen om een specifieke begeleiding. De verwachtingen die kinderen hebben komen niet altijd overeen met het aanbod op school. Kinderen kunnen dan hun enthousiasme verliezen en ongemotiveerd raken voor school.

Belangrijk is dus om deze kinderen te herkennen, signaleren en te erkennen. Deze kinderen vragen om een passend leeraanbod, passend bij hun leerniveau.

In dit plan wordt beschreven hoe wij dit op o.b.s. de Wezeboom en bij Stichting Wolderwijs doen.

Saskia de Boer
Hoogbegaafdheidscoördinator

September 2019

Visie op talentontwikkeling

Stichting Wolderwijs wil op al haar scholen onderwijs realiseren, dat recht doet aan de verschillen tussen leerlingen. Het kind staat daarin centraal.

Om tegemoet te komen aan deze grote variatie in vaardigheden, kennis en kunde van leerlingen is de deskundigheid van leraren in het omgaan met deze verschillen cruciaal, daarom is op deskundigheidsbevordering is sterk ingezet. Voor zowel moeilijk lerende, als ook meer- en hoogbegaafde leerlingen is er op alle scholen inmiddels een passend onderwijsprogramma met bijbehorende didactiek gecreëerd.

Alle scholen zijn in het bezit van de methode Levelwerk, waarin extra uitdagende en motiverende leerstof voor (hoog)begaafde kinderen is opgenomen. Om deze groep adequaat te kunnen bedienen is een aantal leerkrachten opgeleid tot meer- en hoogbegaafdheidscoördinatoren. Zij zijn het aanspreekpunt voor het onderwijs voor deze groep leerlingen en zien toe op een correcte uitvoering hiervan.

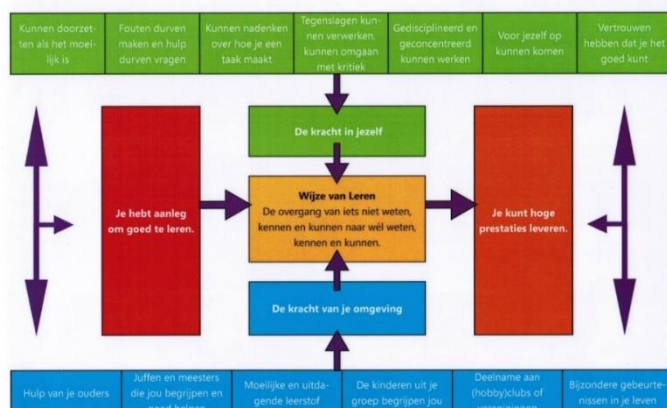
Op elke school is een schoolbeleidsplan aanwezig. In dit plan staat het aanbod en werkwijze van de school beschreven. Ook staat hierin de rol van de leerkracht, coördinator en directie uitvoerig beschreven.

Stichting Wolderwijs streeft ernaar dat haar leerlingen gemotiveerd zijn om voortdurend te leren ongeacht hun capaciteiten en achtergrond. Het onderwijs hoort daarbij voor iedere leerling passend te zijn.

Onze ankerpunten met betrekking tot onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen zijn:

- Hoogbegaafdheid betekent niet automatisch begaafde prestaties;
- Talent bezitten betekent niet automatisch talent krijgen. Hier zijn meerdere factoren voor nodig, zoals omgeving en persoonlijkheid;
- Zonder leerproces kom je niet tot ontwikkeling;
- Buiten je comfortzone durven komen;
- Er is geen significante relatie tussen hoogbegaafdheid en sociaal-emotionele problematiek. Kijk altijd naar de context;
- Talent x inzet x strategie = resultaat.

Model van Talent Ontwikkeling (MTO)

(Uit: beleidsplan Stichting Wolderwijs)

Definitie meer- en (hoog) begaafdheid

In de titel van dit plan wordt gesproken over meer- en (hoog)begaafde leerlingen. Er is bewust gekozen voor deze omschrijving om daarmee aan te sluiten bij de hedendaagse visie.

In deze visie wordt meer en meer gesproken over hoogbegaafde leerlingen in plaats van alleen maar meerbegaafde leerlingen. Met hoogbegaafde leerlingen wordt feitelijk de 20% best presterende leerlingen bedoeld, leerlingen die beter kunnen presteren als ze maar uitdagender onderwijs krijgen. Onderzoek laat zien dat deze excellentie bij leerlingen veelal alleen tot ontplooiing komt als er in de omgeving van het kind voldoende ruimte wordt gegeven aan talentontwikkeling.

Het lijkt erop dat dit in Nederland in onvoldoende mate het geval is.

Een deel van deze hoogbegaafde leerlingen noemen we meerbegaafd. Dit zijn leerlingen die ook de potentie hebben om tot hoge prestaties te komen, maar daarbij een afwijkende leerstijl hanteren, wat een succesvolle carrière in de weg kan staan. De diversiteit tussen deze leerlingen is echter erg groot en er kan niet worden gesproken van een eenduidige homogene groep. Wolderwijs heeft de ambitie om een aanbod voor alle hoogbegaafde leerlingen, waar onder meerbegaafde leerlingen, te realiseren.

In dit plan volgen we onderstaande definitie over (hoog)begaafdheid.

Deze werkdefinitie is consistent met de belangrijkste aspecten, waarover in de meest bekende theorieën en modellen consensus bestaat, of waarin zij elkaar aanvullen:

- (Hoog)begaafde leerlingen beschikken over een in aanleg aanwezig **potentieel** om tot uitzonderlijke prestaties te komen, behorend bij de beste 10%, op één of meerdere begaafdheidsgebieden.
- De ontwikkeling van talent is een langdurig en **dynamisch proces**. Zowel persoonlijkheidseigenschappen als de interactie met de omgeving zijn mede bepalend voor de mate waarin het aanwezige potentieel tot zijn recht komt.
- Een (hoog)begaafde leerling beschikt over een hoge intelligentie in combinatie met een **creatief denkvermogen**.
- Daarnaast is er sprake van een **intrinsieke motivatie** (doorzettingsvermogen) om een taak te volbrengen wat zich onder andere uit in een sterke gedrevenheid wanneer iets hun interesse heeft.
- (Hoog)begaafdheid is geen eendimensionaal begrip dat is uit te drukken in een criterium als een IQ "score" > 130. Een hoge score is wel een sterke indicatie van een hoge intelligentie, maar een lagere score sluit dit niet uit. (Hoog)begaafdheid omvat in ieder geval meer dan een hoge intelligentie en intelligentie omvat meer dan een IQ test meet.

- Op een gemiddelde populatie heeft **10%** van de leerlingen kenmerken die kunnen duiden op (hoog)begaafdheid, waaronder indicaties die duiden op een hoge intelligentie.

Kenmerken van (hoog)begaafdheid

1.	Hoge intelligentie	(Hoog)begaafde leerlingen beschikken over hoge intellectuele capaciteiten. Een hoge score op een intelligentietest (IQ > 130) of hoge prestaties op andere test is hiervan een indicatie.
2.	Vroege ontwikkeling	(Hoog)begaafde leerlingen zijn geestelijk vroegrijp en worden gekenmerkt door een ontwikkelingsvoorsprong. Zij kunnen meestal op vroege leeftijd al lezen, praten, schrijven en hebben een vroege ontwikkeling van getalbegrip. Hierdoor kunnen zij zich gemakkelijk leerstof uit hogere leerjaren eigen maken. Ook stellen zij op jonge leeftijd al levensbeschouwelijke vragen en denken zij al vroeg na over de zin van het leven.
3.	Uitblinken op één of meerdere gebieden	Een bijzondere begaafdheid kan tot uitdrukking komen in motorische, sociale, artistieke en intellectuele vaardigheden. Vaak treden deze begaafdheidsvormen gecombineerd op en blinken (hoog)begaafde leerlingen uit in meerdere gebieden, zoals bijvoorbeeld in taal en wiskunde. (Hoog)begaafde leerlingen hebben op taalgebied een grote woordenschat en vertonen een zeer goed en adequaat woordgebruik.
4.	Gemakkelijk kunnen leren	(Hoog)begaafde leerlingen hebben over het algemeen een zeer goed geheugen en kunnen hierdoor goed informatie onthouden en verwerken. Zij begrijpen nieuwe leerstof dan ook aanzienlijk sneller dan gemiddelde leerlingen en zijn daardoor sneller klaar met opdrachten en huiswerk. Hierdoor hebben zij vaak een leertempo dat beduidend hoger is dan het tempo van de gemiddelde leerling.
5.	Goed leggen van (causale) verbanden	(Hoog)begaafde leerlingen kunnen gemakkelijk (causale) verbanden leggen en

		hebben hierover een goed overzicht.
6.	Het makkelijk kunnen analyseren van problemen	(Hoog)begaafde leerlingen zijn snelle probleemanalyseerders. Zij kunnen snel vaststellen wat de aard van een probleem is. Daarnaast zijn (hoog)begaafde leerlingen vaak vindingrijk in het ontwikkelen van eigen oplossingsmethoden. Dit kan soms problemen opleveren als zij zich een verkeerde oplossingsmethode hebben aangeleerd, omdat zij deze methode moeilijk weer los kunnen laten.
7.	Het maken van grote denksprongen	Een (hoog)begaafde leerling maakt grotere leerstappen en heeft daarom minder tijd nodig.
8.	Voorkeur voor abstractie	(Hoog)begaafde leerlingen kunnen goed abstract denken. Zij generaliseren gemakkelijker dan hun andere klasgenoten en hebben een goed overzicht van de kennisgehelen. Zij hebben geen behoefte aan concretisering van de lesstof door het gebruik van voorbeelden.
9.	Hoge mate van zelfstandigheid	(Hoog)begaafde leerlingen willen liever niet geholpen worden en geven de voorkeur aan zelfstandig werken. Bij het werken in groepsverband vertoont de (hoog)begaafde leerling veel initiatief en neemt hij/zij vaak de leiding. Bovendien wil de leerling dingen graag op zijn/haar eigen wijze doen, zoals het zelf bedenken van een methode voor het uitrekenen van sommen.
10	Brede of juist specifieke interesse / hoge motivatie / veel energie	Het is belangrijk dat het onderwerp van de opdracht de leerling interesseert. Bij (hoog)begaafde leerlingen is namelijk het kunnen een voorwaarde, maar het willen van even groot belang. Als het onderwerp aansluit bij de interesse van de leerling, dan is motivatie verzekerd. Er is aangetoond dat talent pas doorzet als de leerlingen plezier beleven aan de (leer)activiteiten. Een kenmerk van (hoog)begaafde leerlingen is dat zij zeer leergierig zijn. Als een onderwerp de leerling interesseert dan pluist hij het

		<p>onderwerp vaak tot op de bodem uit. Maar het tegenovergestelde geldt ook: als een (hoog)begaafde leerling geen interesse heeft voor een bepaald onderwerp, dan kan hij moeilijk de motivatie opbrengen om zich erin te verdiepen.</p>
11	Creatief/origineel	<p>In de opdrachten laten (hoog)begaafde leerlingen vaak zien dat zij originele en creatieve ideeën en/of oplossingen hebben. Zij maken onverwachte zijsprongen en hebben grote verbeeldingskracht.</p>
12	Perfectionistisch	<p>(Hoog)begaafde leerlingen zijn perfectionistisch aangelegd. Zij houden niet van half werk.</p>
13	Apart gevoel voor humor	<p>(Hoog)begaafde leerlingen bezitten over het algemeen een apart gevoel voor humor.</p>
14	Hoge mate van concentratie	<p>(Hoog)begaafde leerlingen kennen een hoge mate van concentratie en hebben daarbij een langere aandachtsspanne dan de gemiddelde leerlingen.</p>

(Uit: beleidsplan Stichting Wolderwijs)

Beleid op schoolniveau

Hoogbegaafdheid op o.b.s. de Wezeboom

Op o.b.s. de Wezeboom erkennen wij (hoog)begaafde leerlingen als een aparte groep, binnen de instructieonafhankelijke kinderen.

Wij zien en merken dat deze leerlingen méér kunnen en willen en hier willen wij aan tegemoet komen.

In ons Ondersteuningsplan staat het volgende hierover beschreven:

Zorgleerling (definitie)

Als definitie voor zorgleerling hanteren wij het volgende:

Een zorgleerling is een leerling die afwijkt van het basisoniveau (cognitief en/of gedrag).

Concreet doelen wij hier op de leerlingen die IV's en V's scoren op hun Citotoetsen én leerlingen die I+ scoren op hun Citotoetsen.

Deze leerlingen hebben extra zorg en begeleiding nodig, passend bij hun niveau.

Specifieke situaties

Meerbegaafde leerlingen

Wanneer uit observaties, toetsen en gesprekken blijkt dat een leerling meer dan het reguliere onderwijsprogramma kan volgen dan zijn jaargroep, kan er in overleg met ouders/verzorgers en team besloten worden de leerling een versnelde leerlijn te laten volgen. Voor deze meerbegaafde leerlingen zal eerst gezocht worden naar verrijking en verdieping in zijn jaargroep. Er zijn verschillende mogelijkheden om meerbegaafde leerlingen passend onderwijs te bieden.

De leerstof uit de methoden kan de school compacten en verrijken. Hiervoor wordt de leerling vooruit getoetst om te kijken wat al beheerst wordt en wat niet. Vervolgens kan de leerling zich op datgene wat hij nog niet beheerst richten. De tijd die de leerling overhoudt kan hij zich bezig houden met meer uitdagende leerstof.

Tot slot kan, in overleg met orthopedagoog en ouders, ook tot versnellen overgegaan worden. In onze combinatiegroepen is dit op sociaal-emotioneel gebied een gemakkelijker te realiseren stap, omdat de leerling mogelijk toch bij de leeftijdgenootjes in de groep kan blijven.

Verkorte basisschoolperiode (versnellen)

Soms zijn kinderen op alle gebieden verder dan hun leeftijdgenoten. In de leerlingbespreking kan het team dan, in overleg met de ouders, beslissen dat een leerling eerder mee gaat draaien met de volgende groep om hem/haar de ontwikkelingskansen te geven waar het aan toe is. Wanneer een leerling in groep 2 goed presteert, kan het wel eens voorkomen dat het vervroegd

naar groep 3 gaat. Om deze beslissing te kunnen nemen kijkt de leerkracht naar de volgende aspecten

- De taalontwikkeling is erg belangrijk. Spreekt de leerling in goed opgebouwde zinnen, heeft hij een rijke woordenschat, beheerst hij de leesvoorwaarden.
- Op het gebied van de taal- leesontwikkeling moet hij de doelen van eind groep 2 van het beredeneerd aanbod beheersen.
- Op het gebied van de rekenontwikkeling moet een kind de doelen van eind groep 2 van het beredeneerd aanbod beheersen.
- Hij moet snel van begrip zijn, een goede concentratie en een brede belangstelling hebben en goed gemotiveerd zijn om naar groep 3 te gaan.
- De werkhouding van het kind moet erg goed zijn. Een kind moet langere tijd achter elkaar door kunnen werken, gemotiveerd zijn om te werken en het moet ook uit zichzelf regelmatig kiezen voor moeilijker ontwikkelingsmateriaal.
- Hoe is de sociale ontwikkeling van het kind, speelt het met kinderen van de andere groep, voelt het zich thuis bij de andere leeftijdsgroep en wordt het ook door de andere groep opgenomen.
- Hoe staat het in de spelontwikkeling, is er sprake van gevorderd rollenspel.
- Het kind moet emotioneel stabiel zijn en zelfvertrouwen hebben.
- Het moet een fijne motoriek beheersen, omdat het moet leren schrijven.

Over het algemeen geldt dat leerlingen bij wie overwogen wordt om vroegtijdig naar groep 3 te gaan een duidelijke voorsprong moeten hebben zowel cognitief, sociaal-emotioneel, qua werkhouding, concentratie als taakgerichtheid op hun leeftijdgenootjes. In geval van vroegtijdig naar groep 3 gaan of de basisschool verlengen beslist het team.

Hogere groepen

Ook als een kind in groep 4 t/m 6 zit, is het mogelijk dat hij versnelt naar een hogere groep gaat. Hiervoor vult de leerkracht, samen met de intern begeleider, een VersnellingsWenselijkheidsLijst (VWL) in. Deze lijst is te vinden in het SiDi3 protocol.

De uitkomst van deze lijst wordt besproken in het team en met de ouders. Ook in dit geval ligt de uiteindelijke beslissing bij het team.

Wanneer wij merken dat we een leerling in de klas hebben die uitzonderlijk goed presteert (Cito I+) of we het vermoeden hebben dat een leerling onderpresteert, gaan wij kijken (met intern begeleider) wat wij deze leerling kunnen bieden aan hulp.

We hanteren de volgende stappen op school:

- 1) SiDi 3 observatieprotocol (afname oktober).
- 2) Vervolgstappen SiDi 3 protocol.

- 3) Leerlingbehoefte in kaart brengen.
- 4) Handlingsplan opstellen m.b.t. extra hulp op één of meer gebieden. Hierin beschreven; de behoeften van de leerling, werkwijze in de klas (instructieonafhankelijk) en hoe wij 'Levelwerk' kunnen inzetten om aan deze behoeften te voldoen.
- 5) Bij handlingsverlegenheid de leerling aanmelden voor de Plusklas (mei).

Bovenstaande wordt besproken met de hoogbegaafdheidscoördinator en/of Intern Begeleider.

Hoogbegaafdheidsprotocol SiDi3

SiDi3 is een protocol voor signalering en diagnostisering van intelligente en (hoog)begaafde kinderen in het primair onderwijs.

De volgende fasen worden hierbij doorlopen:

- 1) Signaleringsfase
 - a. Lijst bij aanmelding
 - b. Jaarlijkse signaleringslijst
 - c. Signalering op initiatief van ouders
- 2) Diagnosefase
 - a. Oudervragenlijst
 - b. Leerkrachtdiagnose
 - c. Toetsgegevens groep 1-8
 - d. Leerlingvragenlijst 3-8
 - e. Aanvullende diagnose
 - i. Inschakelen deskundige hulp
 - ii. Onderpresteren
 - iii. Versnellen of vervroegde doorstroming
- 3) Uitvoeringsfase
 - a. Plan van Aanpak

Inzet Levelspel en Levelwerk

1) Levelspel (groep 1-2)

Een hoogbegaafde kleuter is een *snelle* en *slimme* denker, die complexe zaken aankan. De kleuter is *autonoom*, *nieuwsgierig* en *gedreven* van aard. Een *sensitief* en *emotioneel* kind, intens levend. Hij of zij scheidt plezier in creëren (Kooijman, 2008).

Doel

Op sociaal-emotioneel gebied wordt de kleuter vaak te laag ingeschat. Meestal is op dit gebied echter ook een voorsprong. Vaak ontstaat er onbegrip bij de kleuter, ten opzichte van zijn leeftijdsgenoten en dit kan leiden tot boosheid of huilbuien.

Met betrekking tot schoolse vaardigheden geeft de kleuter al vroeg blijk van goede *taakgerichtheid* en *concentratie*. Vaak is er sprake van een grote mate van *zelfstandigheid*.

De kleuter moet echter wel op het juiste niveau worden aangesproken, anders zal het niet gemotiveerd raken en laat dan ook geen taakgerichtheid zien. De kleuter hoeft niet automatisch uitdagend leermateriaal te pakken als deze aanwezig zijn. Het is niet reëel om een kleuter verantwoordelijk te stellen voor zijn eigen leerproces.

Kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong dienen materialen en situaties aangeboden te krijgen die aansluiten bij hun behoeften. Een aanbod in de breedte én in de diepte.

Aanbod

- Materiaal:

Het materiaal is ruimschoots aanwezig in de beide Levelspelboxen.

- Situaties:

De uitdagende leersituaties moeten gecreëerd worden in de klas, onder begeleiding van de leerkracht.

De leerkracht moet recht doen aan de specifieke leerkenmerken in de instructie, begeleiding en feedback.

* Instructie: Deze dient uitdagend te zijn en nodigt de kinderen uit tot actief leren.

* Begeleiding: Stel eisen aan het werk (proces en product) en controleer dit ook regelmatig.

* Feedback: Geef voldoende (opbouwende) feedback op het product, maar vooral ook op het proces.

De boxen van Levelspel

De Levelspelboxen zijn niet bedoeld als extra spelmateriaal. De boxen dienen alleen ingezet te worden bij de kleuters met een ontwikkelingsvoorsprong.

Deze voorsprong wordt via de volgende manieren beoordeeld:

- 1) Via het signaleringsprotocol van SiDi 3.
- 2) Cito toetsen "Rekenen en Taal voor kleuters" met een score van 1 (A+).
- 3) Via een onafhankelijk Observatie-instrument.

Voor deze leerlingen is het aan te raden om hen één of twee keer per week een Levelspelopdracht aan te bieden.

De opdrachten zijn niet vrijblijvend, maar worden door de leerkracht verplicht (zie; kenmerken).

Het uitdagen van de kleuter heeft als doel om de leerling uit te nodigen om uit de 'comfortzone' te stappen, naar de zone van 'naaste ontwikkeling'.

2) Levelwerk (groep 3-8)

Levelwerk is een leerlijn voor intelligente en (hoog)begaafde leerlingen in het basisonderwijs. Levelwerk staat los van andere methodes.

De kinderen werken dus feitelijk op twee sporen: compacte leerlijn en een aanvullend verrijkinglijn (Levelwerk).

Doel

Gedifferentieerd lesgeven wordt in het gehele onderwijs als een belangrijke werkwijze erkend. Differentiëren is de *mogelijkheid creëren* leerlingen te stimuleren het beste uit zichzelf te halen.

Ook inclusief onderwijs is een belangrijk doel in het onderwijs. Inclusief is het *erkennen en door iedereen accepteren* dat leerlingen verschillend zijn.

Aanpak

(Hoog)begaafde leerlingen hebben een andere aanpak nodig dan gemiddeld begaafde leerlingen. Aangepast onderwijs is, voor deze leerlingen, een noodzaak.

Het is van belang dat er binnen de school meerdere aanpassingen geboden worden. Een veel voorkomende aanpassing is *compacten en verrijken*.

Aanbod

Levelwerk biedt een totaalaanbod van verrijkende activiteiten op meerdere terreinen. Bij verrijking is het doel om de begaafde leerling meer uitdaging te bieden binnen de vakken rekenen, taal en begrijpend lezen.

Leren leren

Verrijkingstof is bedoeld om leerlingen te laten ervaren wat het is om op hun tenen te lopen, te ervaren dat leren niet vanzelf gaat. Bij leren hoort ook fouten maken, opnieuw proberen en doorzetten.

Een belangrijk leerpunt voor (hoog)begaafde leerlingen is zelfregulatie. De leerling leert reflecteren op het eigen werken door planmatig na te denken over de te nemen leerstappen, hij wordt op deze wijze producent van zijn eigen leerstof en leerontwikkeling.

De leerkracht is hier meer de coach in de begeleiding van het proces.

Inhoud

Levelwerk bestaat uit 7 levels, te gebruiken vanaf groep 3. In elke level zitten 5 blokken en elk blok loopt van vakantie tot vakantie.

Elk blok bestaat uit 3 cellen:

- 1) Taal/lezen
- 2) Rekenen
- 3) Allerlei

In totaal meer dan 240 opdrachten. Deze zijn zo samengesteld dat er sprake is van afwisseling en structuur.

Level 7 is een uitlooplevel voor die kinderen die versneld door de levels zijn gegaan.

Doelgroep

In de groep zijn 3 niveaus te onderscheiden.

- 1) De zorggroep/instructieafhankelijke kinderen
- 2) De basisgroep/instructiegevoelige kinderen
- 3) De plusgroep/instructieonafhankelijke leerlingen

In principe is Levelwerk bedoeld voor het 3^e niveau, echter moeten zij daar wel hoog in scoren.

Leerlijn 1	Leerlijn 2	Leerlijn 3	Leerlijn 4	Leerlijn 5
2 - 5 %	5 - 10%	Ca. 70 %	5 - 10 %	2 - 5 %
Leerlingen met een eigen leerlijn.	Leerlingen die met kleine aanpassingen binnen de methode kunnen blijven.	Leerlingen met een min of meer gemiddeld niveau. Leerlingen werken uit de methode.	Leerlingen die voor extra werk in aanmerking komen, voor één of meerdere vakken.	Leerlingen met een eigen leerlijn.

Levelwerk is geschikt voor leerlingen die hoog scoren in leerlijn 4 en voor leerlingen in leerlijn 5.

Werkwijze Levelwerk

Hiervoor zijn de volgende stappen te nemen:

- 1) Stel vast in welke mate de leerling kan compacten. Het didactisch niveau van de leerling is vast te stellen aan de hand van het dóórtoetsen, of stel de DLE vast.
- 2) Neem het Level dat bij dit niveau past:
 - Level 1 = groep 3
 - Level 2 = groep 4
 - Level 3 = groep 5
 - Level 4 = groep 6
 - Level 5 = groep 7
 - Level 6 = groep 8
 - Level 7 = uitloop
- 3) Plan de Levelopdrachten, samen met de leerling, in.
- 4) Geef instructie: inhoudelijk én de werkwijze.
- 5) Geef feedback: proces en product.
- 6) Beoordeel met een toelichting en maak afspraken over het volgende level.

O.b.s. de Wezeboom deelt de Levelspel en Levelwerk boxen met o.b.s. de Rozebottel (Koekange). In de bijlage staat verder beschreven hoe we de boxen inzetten op onze school.

Beleid op Stichtingsniveau

In het beleidsplan van Stichting Wolderwijs staat beschreven welk beleid en doelen wij onszelf stellen m.b.t. (hoog)begaafdheid. (Zie bijlage)

Plusklas Wolderwijs

Zoals gemeld biedt het reguliere onderwijsprogramma voor de hoogbegaafde leerling vaak niet voldoende uitdaging. De leerling loopt daarbij het risico onvoldoende vaardigheid aan te leren, die hij in zijn latere leven wel nodig heeft, waardoor kans op vastlopen in zijn functioneren aanwezig is. Wolderwijs wil dat er op haar scholen voor meer en (hoog)begaafde leerlingen, in onderwijsinhoudelijk, pedagogisch, didactisch opzicht, een passend en gestructureerd onderwijsaanbod wordt aangeboden.

Dat betekent:

- Dat voor deze categorie leerlingen met een aangepaste leerlijn een plan van aanpak wordt geschreven;
- Dat de wijze van signalering en diagnose zorgvuldig en transparant geschiedt;
- Dat het aanbod van compacten, verrijking en verbreding op een planmatige, doorzichtige wijze wordt aangeboden;
- Dat de houding met betrekking tot het pedagogisch, didactisch handelen wordt toegespitst op de behoefte van intelligente en (hoog) begaafde leerlingen (competenties leerkracht);

Sociale emotionele ontwikkeling

De Plusklas wenst een waardevolle aanvulling in de sociaal-emotionele ontwikkeling van deze (hoog)begaafde leerlingen realiseren. Er wordt structureel aandacht besteed aan onderwerpen als faalangst, aansluiting bij klasgenoten (=peers) en het omgaan met je eigen zelfbeeld, waar in de eigen schoolsituatie nog wel eens sprake van kan zijn. Talenten worden bij de Plusklas verder ontwikkeld.

Leerlingen in Plusklassen zijn enthousiast over de "nieuwe" vakken programmeren, filosoferen en de andere wijze van werken (Timmermans, 2016). Deze leerlingen willen opdrachten, waarbij sterk een beroep wordt gedaan op hun zelfstandigheid, samenwerking en creativiteit. Ze willen vooral bezig zijn met techniek, ontwerpen en bouwen en zich daarnaast verdiepen in projecten op het gebied van wereldverkenning, technologie en het leren van andere talen.

Ook het omgaan met frustratie (De kracht in jezelf) je mening leren uiten, plannen en leerstrategieën uitwerken is voor hen van grote betekenis. In de notitie "voortzetting plusklas"(14-11-2017) is dit nog eens benadrukt.

Met het voortzetten van de Plusklas wordt voortdurend gewerkt aan:

- Vergroten van leerplezier
- Voorkomen van demotivatie
- Stimuleren van cognitief talent
- Het verbreden van de frustratietolerantie
- Aandacht voor de sociale ontwikkeling
- Leren reflecteren, zelfsturing, autonoom leren

Vanaf 2013 beschikt Wolderwijs over een bovenschoolse Plusklas. In 2017 is besloten deze voort te zetten op grond van de positieve reacties van ouders, leerlingen en ook leerkrachten. (Zie notitie voortzetting plusklas, 2017). Deze vorm van zorg is school-overstijgend en richt zich expliciet op de (hoog)begaafde leerlingen uit de groepen 5 t/m 8.

Het gaat om leerlingen van de diverse basisscholen die in twee groepen van ± 15 leerlingen in het gebouw van o.b.s. De Horst (De Wijk), één keer per week op woensdag van 8.30 uur – 14.00 uur samenkomen.

Een vaste plaats biedt rust, duidelijkheid en regelmaat voor de leerlingen als hun ouders.

Tussen de Plusklas-leerkrachten en de directeur van De Horst zijn afspraken gemaakt omtrent de onderlinge afstemming en het gebruik van het gebouw. Vanaf het schooljaar 2015-2016 hanteert de Plusklas, evenals De Horst, het zogenaamde continuo-rooster.

Met het voortzetten van de Plusklas, wil Wolderwijs bereiken dat Meer en (hoog)begaafde leerlingen meer kansen/mogelijkheden wordt geboden om ontwikkelingsgelijken (=peers) te ontmoeten, onderling samen te werken en gezamenlijke problemen te bespreken;

Ondersteuning wordt geboden aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van (hoog)begaafde leerlingen en het welbevinden van deze groep leerlingen;

Optimaal gebruik wordt gemaakt van verdere vaardigheidsgroei in het benutten van specifieke ICT-leermiddelen;

Mogelijkheden worden aangereikt om verdiepings- en verbredingsactiviteiten uit te voeren, die normaliter in een reguliere school minder snel geboden kunnen worden;

- Nog gericht wordt gewerkt aan bijv. werkhoudingsproblematiek; doorzettingsvermogen,
- het stimuleren van creativiteit;
- De weg wordt gewezen naar het zelfstandig zoeken naar gegevens, het combineren van uitkomsten en het formuleren van bevindingen;
- Het leren luisteren naar anderen, gericht leren doorvragen en conclusies en consequenties trekken en daardoor nog meer diepgang verkrijgen;
- Leerlingen leren discussiëren, leren een standpunt te verwoorden en te eerbiedigen;
- Getalenteerde leerlingen, ook op hen afgestemd (passend) onderwijs ontvangen, waarin ze de kans krijgen te laten zien wat ze kunnen, hun talenten volop kunnen inzetten.

Dat de Plusklas bijdraagt aan meer welbevinden, door uitwisseling met gelijkgestemden.

Een onderwijsomgeving is adequaat te noemen voor (hoog)begaafde (en andere) leerlingen op het moment dat deze situatie functioneert als katalysator voor het tot uiting komen van de bekwaamheden/mogelijkheden van de (hoogbegaafde) leerling. Alleen een plusklas kan dit niet bieden voor een leerling, want niet alle leerlingen kunnen van de plusklas profiteren. Maar ook leerlingen die wel deelnemen aan de plusklas kunnen op een andere moment behoefte hebben aan een andere aanpak. Daarom is het belangrijk dat er per leerling gekeken wordt, welke aanpassingen op welk moment tot de beste resultaten leiden, zowel op cognitief als op sociaal emotioneel gebied.

Doelgroep plusklas

Aan de Plusklas van Wolderwijs nemen leerlingen deel, die aangemerkt kunnen worden als meer- en hoogbegaafd. Hoogbegaafdheid is de aanleg om tot uitzonderlijke prestaties te komen. (zie ook hoofdstuk 1) Onderzoek toont aan dat de sociale omgeving van grote invloed is op de ontwikkeling van hoogbegaafden.

Omgang met gelijkgestemden is daarin wezenlijk en draagt bij aan het vergroten van de eigen tolerantiegrens. School, ontwikkelingsgelijken en gezin vormen hierbij een wezenlijke samenhang.

Personeel

Voor beide Plusklassen zijn twee leerkrachten voor negen uren aangesteld. Daarmee wordt extra tijd gecreëerd om de communicatie met leerkrachten en scholen te onderhouden.

De werkgroep Plusklas, met daarin de meer-en hoogbegaafdsspecialisten, vormt het klankbord voor de leerkrachten als het over de leerlingen gaat. Deze werkgroep vertegenwoordigt de scholen ook bij het toelatingsbeleid. De beleidsmedewerker kwaliteit en onderwijs is eerste aanspreekpunt voor de leerkrachten van de Plusklas. Op gezette tijden worden onderwijs-/organisatorische zaken samen besproken.

Het Directiebestuur volgt de ontwikkelingen rondom de Plusklas. Zij wordt geïnformeerd door en/of kunnen informatie inwinnen bij de beleidsmedewerker onderwijs en kwaliteit.

De eindverantwoordelijkheid voor de opzet, uitvoering en inrichting van de Plusklas berust uiteindelijk bij de bestuurder.

Inhoudelijk

De leerlingen, die voor dit extra onderwijs in aanmerking komen, worden door hun eigen school aangemeld. Vanuit school is, gedurende de basisschoolperiode, het reguliere onderwijsaanbod en extra materiaal aangeboden. Desondanks blijkt dat deze leerlingen meer aanbod aankunnen en dit hard nodig hebben. In de Plusklas komt onder andere aanbod hoe leerlingen kunnen “leren leren”, hoe zij kritisch en creatief denken

kunnen inzetten en hoe zij op hun eigen acties en beslissingen kunnen reflecteren. Naast deze algemene doelen wordt er gewerkt aan individuele doelen. Er worden hoge eisen gesteld aan de leerlingen, die in de Plusklas aan het werk gaan.

Communicatie

Binnen elk schoolteam is inmiddels een leerkracht die de opleiding tot specialist excellent talent en (hoog)begaafdheid volgt. Dat betekent dat alle scholen binnen Wolderwijs dezelfde kennis over dit onderwerp hebben binnengehaald. De communicatie tussen de leerkracht van de Plusklas en de leerkracht van de eigen basisschool wordt gecoördineerd door genoemde specialist. De Plusklas is geen bovenschools onderdeel van het onderwijs, maar wordt zo geïntegreerd in het onderwijs van de eigen school. Ouders worden door de leerkracht van de eigen school op de hoogte gesteld van de vorderingen van hun kind.

Aanmelding

De aanmelding van leerlingen vindt plaats vanuit de eigen basisschool. De betreffende leerling kan hier rustig “een stukje” onderwijs missen, omdat het aangeboden onderwijs al bekend is bij deze leerlingen. Om de zogenaamde onderpresteerders te kunnen onderkennen, de leerlingen die niet makkelijk laten zien dat zij het aangeboden onderwijs allang kennen en zich binnen het reguliere aanbod vervelen, wordt gebruikt gemaakt van de Sidi3-lijst. De Sidi3-lijst is een, door Jan Kuipers opgesteld en getest, document dat door signalering deze leerlingen in beeld brengt. Door onderkenning van hun begaafdheid zijn deze leerlingen geen onderpresteerders meer, maar krijgen ook zij het onderwijs op maat aangeboden. De Sidi3-lijst wordt, vanaf dit schooljaar, voor groep 1 t/m 8 ingezet binnen onze scholen, om beter aan te sluiten bij de onderwijsbehoeftes van deze leerlingen. Aanvullende informatie is te vinden op: www.wolderwijs.nl.

Aanmeldingsprocedure

1. De coördinator + IB-er van de basisschool overleggen met de ouders of hun zoon/dochter in aanmerking wil komen voor de Plusklas en melden de leerling aan.
 - De ouders melden niet zelf aan, maar via en samen met de basisschool.
 - De basisschool legt de procedure van aanmelding aan de ouders uit.
 - De basisschool legt de doelstelling en werkwijze van de Plusklas aan de ouders uit.
 - De basisschool communiceert met ouders over plaatsing of afwijzing voor de Plusklas.
2. De coördinator + IB-er van de basisschool melden de leerling aan en gebruiken hierbij de volgende formulieren:
 - ✓ De SiDi- 3 observatielijst (leerkracht – ouder – kind)
 - ✓ (Recente) toetsgegevens
 - ✓ Eventuele externe testgegevens
 - ✓ Het aanmeldingsformulier – school (1/2) (De leerling moet een hulpvraag hebben die moeilijk binnen de school opgelost kan worden)
 - ✓ Het aanmeldingsformulier – ouders en leerling (2/2)
3. De aanmelding wordt voorgelegd aan de *toelatingscommissie*. Deze commissie kan contact met school opnemen en om aanvullende informatie vragen.

De toelatingscommissie bestaat uit:

 - Alien Boersma (Plusklasleerkracht)
 - Anneke van der Veen (Plusklasleerkracht)
 - Lisette Stolwerk (Intern Begeleider, leerkracht)
 - Saskia de Boer (Intern Begeleider, leerkracht)
 - Erna Kuipers (Leerkracht)

Bij behandeling eigen leerling, beslist desbetreffende leerkracht niet mee.

De toelatingscommissie is zorgvuldig, bepalend en autonoom.
4. De toelatingscommissie besluit over toelating en plaatsing. Een aanmelding is geen garantie voor plaatsing.
5. In samenspraak met de leerling, ouders en school wordt een (handelings)plan opgesteld door de plusleerkracht. Het doel van de plaatsing en de werkwijze wordt hierin opgenomen.
6. De Plusklasleerkrachten informeren de scholen over de voortgang van de kinderen in de Plusklas.

De (thuis)leerkrachten informeren de Plusklasleerkrachten over de voortgang van de leerling in de thuisgroep.

7. De toelatingscommissie komt één keer per jaar samen.
De leerlingen moeten vóór ... **mei 20...** worden aangemeld.
De Plusklasleerlingen worden jaarlijks opnieuw aangemeld.
De basisschool en de ouders krijgen bericht van de toelatingscommissie betreffende de toelating of afwijzing van het aangemelde kind. Hier wordt ook kort de reden in vermeld.

Toelatingscriteria

- De plusklas is bestemd voor leerlingen uit de groepen 5 t/m 8.
- De kinderen moeten beschikken over een hoge intelligentie (Cito/SiDi3).
- Er mag geen sprake zijn van een te grote “naastliggende” problematiek.
- De leerling moet gemotiveerd zijn om actief mee te doen aan de activiteiten van de Plusklas.
- De leerling moet een hulpvraag hebben die moeilijk binnen de school opgelost kan worden (handelingsverlegen).

Daarnaast gelden de volgende voorwaarden:

- De leerling blijft ingeschreven op de eigen basisschool. De basisschool blijft formeel verantwoordelijk.
- Van de thuisklas leerkracht wordt verwacht dat hij/zij in de groep ruimte en tijd creëert voor de plusklasopdrachten die de leerling moet uitvoeren.
- De plusklasleerkracht organiseert enkele contactmomenten voor de school en ouders, waarbij de voortgang en ontwikkeling wordt besproken.
- De leerlingen kunnen gebruik maken van de faciliteiten van: O.b.s. de Horst (de Wijk)
Adres: Postweg 43a – 7957 BV – De Wijk.
- De leerlingen zijn tijdens de lesdag (woensdag) van de Plusklas verzekerd.
- De ouders zijn zelf verantwoordelijk voor het halen en brengen van hun kind naar de Plusklas.
- De op het aanmeldingsformulier aangegeven leer- en aandachtspunten worden meegenomen in het handelingsplan.
- Er zitten niet meer dan 15 kinderen in de Plusklas.
- Er zijn 2 Plusklassen.

Zie bijlage voor het aanmeldingspakket.